

CUPRINS

Abrevieri	5
Introducere	7
1. Delimitări preliminare privind Europa	9
1.1. Europa. Perspective interdisciplinare	9
1.1.1. Europa. Delimitări terminologice	9
1.1.2. Europa. Perspectiva geografică	10
1.1.3. Europa. Perspectiva politică	10
1.1.4. Europa. Perspectiva economică	11
1.1.5. Europa. Perspectiva culturală	12
1.1.6. Europa. Perspectiva juridică	12
1.2. Valorile comune în Europa	13
1.3. Coordonate instituționale în Europa. Organizațiile europene cu activitate în domeniul drepturilor omului	14
1.4. Valorile Uniunii Europene.....	15
1.5. Sediul materiei drepturilor omului în cadrul normativ al Uniunii Europene.....	16
2. Dreptul instituțional al Uniunii Europene și domeniul drepturilor omului	18
2.1. Instituțiile Uniunii Europene cu atribuții în domeniul drepturilor omului.....	18
2.1.1. Curtea de Justiție a Uniunii Europene (comunități europene) – pionierul al garantării drepturilor fundamentale în cadru Uniunii Europene.....	18
2.1.2. Celelalte instituții europene care desfășoară activități în domeniul protecției drepturilor omului.....	24
2.1.2.1. Consiliul European	24
2.1.2.2. Parlamentul European.....	30
2.1.2.3. Comisia Europeană.....	32
2.1.2.4. Consiliul Uniunii Europene	33
2.1.3. Acțiunea comună a instituțiilor europene în temeiul art. 7 al Tratatului privind Uniunea Europeană	34
2.2. Organele consultative care desfășoară activități în domeniul drepturilor omului.....	35

2.2.1. Comitetul Economic și Social European (Cese).....	35
2.2.2. Comitetul Regiunilor	38
2.2.3. Banca Europeană de Investiții	38
2.3. Organismele instituționalizate ale Uniunii Europene specializate în domeniul protecției drepturilor omului	38
2.3.1. Ombudsmanul European.....	38
2.3.2. Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor	40
2.3.3. Comitetul European pentru Protecția Datelor.....	41
2.4. Agenții specializate în domeniul protecției drepturilor omului	43
2.4.1. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (ADF).....	43
2.4.2. Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați.....	46
2.4.3. Comitetul Consultativ pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei.....	47
2.5. Agenții care desfășoară activități în domeniul drepturilor omului.....	48
2.5.1. Oficiul European de Poliție/ Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol).....	48
2.5.2. Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară/ Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust)	51
2.5.3. Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operaționale la Frontierele Externe ale Statelor Membre ale Uniunii Europene (Frontex).....	54

3. Dreptul normativ al Uniunii Europene și domeniul

drepturilor omului	57
3.1. Dreptul primar al Uniunii Europene	57
3.1.1. Tratatul Uniunii Europene.....	57
3.1.1.1. Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)	57
3.1.1.2. Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE).....	59
3.1.2. Tratatul de la Lisabona. Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene	59
3.2. Dreptul Secundar al Uniunii Europene	60
3.2.1. Directive	60

3.2.2. Regulamente	60
3.2.3. Decizii.....	61
4. Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene	63
4.1. Clarificări conceptuale: drepturile omului – drepturi fundamentale	63
4.2. Perspectivă diacronică asupra Cartei drepturilor fundamentale	63
4.3. Importanța Cartei drepturilor fundamentale în ansamblul actelor normative regionale și internaționale specializate în materia drepturilor omului.....	65
4.3.1. Originalitatea Cartei drepturilor fundamentale.....	65
4.3.2. Indivizibilitatea drepturilor.....	66
4.3.3. Optimizarea drepturilor omului	66
4.4. Conținutul Cartei drepturilor fundamentale	67
4.4.1. Demnitatea.....	69
4.4.2. Libertățile.....	79
4.4.3. Egalitatea	106
4.4.4. Solidaritatea	120
4.4.5. Drepturile cetățenilor	151
4.4.6. Justiția.....	164
4.4.7. Dispoziții generale.....	171
5. Dreptul material al Uniunii Europene și Consiliului Europei în domeniul drepturilor omului – analiză generală comparativă. Premiză esențială a aderării Uniunii Europene la Convenția europeană a drepturilor omului.....	180
5.1. Convergențele normative și jurisprudențiale sistemului european de protecție a drepturilor omului.....	180
5.1.1. Principii directe.....	180
5.1.1.1. Principiul aplicării directe.....	180
5.1.1.2. Principiul priorității	181
5.1.1.3. Principiul subsidiarității.....	181
5.1.1.4. Marja națională de apreciere.....	182
5.1.1.5.	183
5.1.2. Caracteristicile sistemului european de protecție a drepturilor omului.....	184

5.1.2.1. Reformarea sistemului european	184
5.1.2.1.1. Sistemul Convenției europene a drepturilor omului	184
5.1.2.1.2. Sistemul Uniunii Europene	185
5.1.2.2. Interacțiunea complementară pozitivă normativă	188
5.1.2.2.1. Domeniul de aplicare <i>ratione materiae</i>	190
5.1.2.2.1.1. Drepturi directe și drepturi indirecte	190
5.1.2.2.1.2. Generații de drepturi	190
5.1.2.2.1.3. Distincția drepturi – principii	191
5.1.2.2.1.4. Relații neantagoniste între drepturi	191
5.1.2.2.3. Domeniul de aplicare <i>ratione personae</i>	192
5.1.3. Nivelul echivalent de protecție	193
5.1. Divergențele normative și jurisprudențiale ale sistemului european de protecție a drepturilor omului	196
5.1.1. Divergențe conceptuale	196
5.2.2. Divergențe de drept material al drepturilor omului	198
5.2.2.1. Divergențe de drept material al drepturilor omului manifestate în temeiul aceluiași act normativ	198
5.2.2.2. Divergențe de drept material al drepturilor omului manifestate în temeiul a mai multor acte normative	198
5.2.2.3. Divergențe de drept material al drepturilor omului manifestate în temeiul a mai multor acte normative care reglementează drepturile omului	198
5.2.2.4. Divergențe de drept material al drepturilor omului manifestate în temeiul unor acte normative din domeniul drepturilor omului și a altora din cadrul dreptului european	198
5.3. Divergențe de drept procesual al drepturilor omului	200
5.4. Tehnici de rezolvare a conflictelor	201
6. Aderarea Uniunii Europene la Convenția Europeană a Drepturilor Omului	203
7. Politica externă a Uniunii Europene și drepturile omului	205
Bibliografie selectivă	213